

Acta de la reunió la Taula Sectorial Agrària dels Cereals- Herbacis

Identificació de la sessió

Número de referència: **CH/01/2019**

Data: 12/11/2019

Lloc: Serveis Territorials del DARP a la Catalunya Central- Vic

Horari: 11:00-13:15

Ordre del dia

1. Aprovació, si escau, de l'acta de la reunió anterior.
2. Recull de dades estadístiques del sector
3. Prevenció d'incendis: balanç de la campanya de sega 2019
4. Sanitat Vegetal: Amaranthus palmeri. Situació actual i mesures de control
5. Ajuts directes: situació de pagaments campanya 2019
6. Decret 153/2019 de gestió de la fertilització i del programa d'actuació a les zones vulnerables
7. Torn obert de paraules

Assistents

Representats del sector

Unió de Pagesos: Roger Clavaguera

JARC (Joves Agricultors i Ramaders de Catalunya): Lluís Viladrich i Vicenç Pascual

FCAC Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya): Jesús Ricou i Àngela Casanovas

ASFAC (Associació Catalana de Fabricants d'Aliments Compostos) : Mª Carme Soler

Llotja de Cereals de Barcelona: excusen assistència

Entitats convidades

Associació Catalana de Multiplicadors de Llavors: Joan Guillaumet

Representants del DARP

DIRECCIÓ GENERAL D'AGRICULTURA I RAMADERIA

La directora general d'Agricultura i Ramaderia: Elisenda Guillaumes (presideix la reunió)

La subdirectora general d'Agricultura: Neus Ferrete

La coordinadora tècnica de les Taules Sectorials Agràries: Ana Llansó (actua de secretària de la reunió)

La cap de secció de Prevenció i Lluita Fitopatològica: Trini Plaza

El tècnic de la Unitat de Bones pràctiques fitosanitàries i cobertura vegetal: Josep M. LLenes

DIRECCIÓ GENERAL DE DESENVOLUPAMENT RURAL

El subdirector general de Gestió i Ajuts directes: Valentí Marco

DIRECCIÓ GENERAL D'AGENTS RURALS

El cap d'àrea regional: Jaume Torralba

SERVEIS TERRITORIALS DEL DARP A LA CATALUNYA CENTRAL

La cap del servei de Coordinació i Gestió Territorial: Patricia Pladevall

SERVEIS TERRITORIALS DEL DARP A LLEIDA

El cap del servei de Sòls i Gestió Medi ambiental i de la Producció Agrària: Jaume Boixadera

SECRETARIA GENERAL

El cap del Gabinet Tècnic: Joan Barniol

Desenvolupament de la reunió

Introducció

La directora general d'Agricultura i Ramaderia, Elisenda Guillaumes, agraeix la presència a tothom posant en valor l'oportunitat que donen aquests espais de les taules Sectorials per treballar conjuntament, administració i sector, en aquells temes que són d'interès per ambdues parts. La directora comenta que vol replantejar el format de les reunions de les Taules Sectorials Agràries, de manera que siguin més proactives per tal que, tant el sector com l'administració, puguin obtenir un millor *feedback* de les qüestions tractades en aquestes reunions.

La directora general comença la reunió amb un breu repàs de les accions realitzades, derivades dels compromisos adquirits en la darrera reunió de la Taula Sectorial.

1. Aprovació, si escau, de l'acta de la reunió anterior

En Joan Guillaumet (ACML) esmenta que el redactat del cinquè paràgraf de la pàgina 5 no acaba de recollir bé el que va manifestar i demana que es canviï. **Acord 1a**

Per unanimitat dels assistents, l'acta de la reunió anterior referenciada amb el codi **CH/01/18** duta a terme el passat 28 de novembre de 2018, **es dona per aprovada, però condicionada a l'esmena** que realitzarà el Sr. Guillaumet, en el termini màxim d'una setmana i que serà traslladada a la resta dels membres formals d'aquesta Taula Sectorial per tal que donin el seu vistiplau.

2. Recull de dades estadístiques del sector

El cap del Gabinet Tècnic, Joan Barniol, exposa un recull estadístic del sector dels cereals, amb el suport de la presentació que s'annexa a aquesta acta, on es presenten les dades de l'evolució en els darrers anys quant a superfícies, producció, comerç exterior (exportacions/importacions), consum a les llars catalanes i preus (percebuts pel pagès, en llotges i en els mercats més representatius).

Catalunya destaca per ser una gran importadora de cereals i derivats, principalment de Brasil, Ucraïna, i Estats Units. Els preus percebuts pel pagès van créixer fins l'any 2012, a parir del qual van caure en picat i no és fins el 2016 que comença la seva recuperació, seguint una lleugera tendència sostinguda a l'alça.

En J. Barniol, mostra als assistents el nou model de les estadístiques sectorials que elabora la Comissió Europea, concretament les relacionades amb el sector dels cereals, amb dades de produccions, comerç exterior, preus, etc., tant del conjunt de la UE, com a nivell mundial.

La producció mundial de cereals està en 2.157 milions de tones, de les quals 316 es produeixen a la UE. Les exportacions a la UE segueixen una tendència clarament a l'alça respecte al 2018.

El cap del gabinet Tècnic recomana donar una ullada als enllaços d'interès que figuren a la presentació, així com al Butlletí setmanal estadístic del DARP que es publica al lloc web del DARP.

3. Prevenció d'incendis: balanç de la campanya de sega 2019

El cap d'àrea regional dels Agents Rurals, Jaume Torralba, presenta el balanç de la campanya de sega d'aquest any 2019, amb el suport de la presentació que s'annexa a aquesta acta:

Com a fet destacat, recorda la prohibició de la sega durant uns dies, decretada pel Departament d'interior, en base al Pla INFOCAT (Pla especial d'emergències per incendis forestals de Catalunya), sota la premissa de que hi havia molts efectius de bombers destinats a l'incendi de La Torre de l'Espanyol. Aquesta mesura va ser acatada pel DARP, malgrat no estar d'acord perquè només es va prohibir la sega i no d'altres activitats que també poden provocar incendis. Informa que la DG E. Guillaumes es va reunir amb Protecció civil per explicar el que suposava adoptar aquesta mesura per als agricultors, i per demanar la màxima coordinació en aquests tipus d'actuacions.

J. Torralba informa que durant aquesta campanya s'han produït 18 incendis produïts per la maquinària agrícola, de diversos nivells d'acord amb el Pla Alfa, amb el resultat de 143 ha cremades, el primer dels quals va ser el 19 de juny i el darrer el 29 de juliol. Considera que és un balanç força positiu, per les condicions meteorològiques de l'any.

Informa que s'han fet 148 inspeccions dels mitjans d'extinció de la maquinària agrícola durant la campanya de sega, amb el resultat de només un 35% d'acompliment de l'Ordre AAM 111/2013, de 24 de maig, per la qual es despleguen les mesures preventives per a la lluita contra els incendis forestals relatives a l'activitat agrícola. Aquesta Ordre obliga a portar mitjans d'extinció a la maquinària agrícola relacionada amb els treballs de recol·lecció dels cereals, quan s'ha activat el nivell 3 del Pla Alfa.

JARC (LL. Viladrich) manifesta la necessitat de fer arribar als petits agricultors el que estan obligats a fer i reforçar la idea que seria molt millor que la maquinària porti els sistemes d'extinció de forma fixa, de cara a la prevenció d'incendis. J. Torralba diu que molta gent està molt sensibilitzada i han rebut comentaris en el sentit que portar un sistema d'extinció hauria de ser obligatori per tothom.

El sector considera que no s'han de repetir situació com la d'aquest any, pel que fa a la prohibició generalitzada de la sega, ja que ho consideren un greuge comparatiu enfront altres activitats, provocant a més una imatge molt negativa del sector enfront la població ("els agricultors no poden segar perquè provoquen foc") i demana al DARP el seu suport. Es fan tot un seguit de peticions en aquest sentit, que la directora general E. Guillaumes recull, les quals estan relacionades en l'apartat "Acords", al final d'aquesta acta. **Acords 3a, 3b, 3c, 3d, 3e, 3f i 3g.**

4. Sanitat Vegetal: *Amaranthus palmeri*. Situació actual i mesures de control

El tècnic de la Unitat de Bones pràctiques fitosanitàries i cobertura vegetal, Josep M. Llenes, presenta als assistents la situació actual d'aquesta mala herba d'origen nord-americà, de molt ràpid creixement, que està resultant molt problemàtica per la gran capacitat de produir llavors i d'adaptació a múltiples condicions i per la seva resistència a la majoria dels herbicides existents, factors que fan que s'estigui expandint molt ràpidament. Per tant, és important que els agricultors la coneguin, per tal d'actuar el més aviat possible, després de la seva detecció.

Les principals mesures de maneig proposades pel DARP, un cop afectada una parcel·la, són:

- ✓ rotació de conreus i guaret a l'estiu
- ✓ manteniment dels marges de la parcel·la
- ✓ evitar moure les llavors de la parcel·la amb la maquinària
- ✓ neteja de la maquinària
- ✓ fer un llaurat profund per evitar la germinació de les llavors
- ✓ tractament amb herbicida de pre-emergència

J.M. Llenes informa que des del DARP, s'han fet diverses actuacions de difusió per donar a conèixer aquesta mala herba, com la publicació d'un full informatiu i d'un pòster descriptiu així com la publicació d'informació al portal de Ruralcat, transferència als tècnics i ADVs del sector, jornades tècniques i una carta als ajuntaments de Catalunya informant-los de la presència de la mala herba i les mesures a adoptar. Demana al sector que sigui proactiu en la difusió d'aquesta informació entre els seus associats.

Altres mesures realitzades pel DARP, han estat:

- ✓ prospeccions i seguiment de les zones afectades
- ✓ seguiment de les vies d'entrada de la mala herba (ports, fàbriques de pinsos)
- ✓ seguiment de màquines recol·lectores en les zones afectades
- ✓ seguiment de la forma de moviment de la mala herba a través de la mercaderia
- ✓ assajos amb herbicides
- ✓ contacte amb els gestors de carreteres i autovies per eliminar la mala herba dels marges
- ✓ col·laboració amb ajuntaments per destruir plantes de les xarxes de camins a les zones afectades
- ✓ publicació de l'Ordre ARP/172/2019, per la qual es declara l'existència de la mala herba *Amaranthus palmeri* i es qualifica d'utilitat pública la lluita contra aquesta, on s'estableixen una sèrie d'obligacions per evitar la propagació.

Pel que fa a la situació actual, J.M. Llenes informa que actualment hi ha almenys 220 ha afectades a 12 municipis de Lleida, afectant a un total de 92 parcel·les de 3 comarques, amb nivells d'infestació força alts en el 50% dels casos. De cara al 2020, s'espera un salt exponencial quant a l'afectació perquè hi ha molts marges afectats i això fa inviable afrontar una campanya de contenció i d'eradicació. Es planteja una campanya de seguiment i contenció on, amb el suport del DARP, els agricultors han d'estar molt alerta per si els arriba aquesta mala herba a les seves parcel·les per poder actuar molt ràpidament i evitar que s'estengui per la seva zona.

Les perspectives no són gaire alentidores, ja que es preveu que s'estengui arreu de Catalunya, fins al punt de produir un canvi en el paisatge i en la flora actuals. A més es preveuen efectes sobre la salut humana (al·lèrgies al pol·len), sobre costos importants en la producció de blat de moro, pèrdues importants en el conreu de panís i altres cereals d'estiu i l'extensió als secans cerealistes.

ASFAC (M.C. Soler) s'interessa per si es disposa d'alguna tècnica per eliminar les llavors del gra del cereal i evitar que entri a les nostres contrades, atès que s'ha comentat que la llavor ve amb la matèria primera d'Amèrica (Brasil?). J.M. Llenes respon que quan la llavor està humida s'adhereix al gra de blat de moro i resulta molt difícil cribar-la.

FCAC (A. Casanovas) es compromet a fer-ne difusió al sector. Fa la reflexió que amb el canvi climàtic cada cop hi ha més plagues, alhora que es prohibeixen més pesticides i, per tant, cada cop és més

difícil tirar endavant els conreus. J. M. Llenes recorda que aquesta planta "és filla" d'una adaptació natural d'haver fet una mala praxis amb els herbicides a Amèrica, fent-la resistent.

S'annexa a aquesta acta la presentació exposada, on es poden consultar el detall de les dades exposades:

5. Ajuts directes: situació de pagaments campanya 2019

El subdirector general de Gestió i Ajuts Directes, Valentí Marco, exposa les dades dels pagaments dels ajuts dissociats de la campanya 2018. Import total: 237.080.306 € (veure detall en document adjunt).

A continuació, V. Marco informa sobre les dades de les sol·licituds d'aquesta campanya 2019, i del calendari previst de pagaments. El primer pagament és previst fer-ho la primera setmana de desembre d'enguany, que abastarà el 95% de l'import del Pagament Bàsic, del Pagament Verd i del Pagament complementari pels joves agricultors, i el 100% del Règim de Petits Agricultors.

V. Marco recorda que quan es realitzi el pagament, es podran consultar a l'aplicació DUN les resolucions d'ajuts i les resolucions de cessions notificades a través de l'e-Tauler en el moment del pagament. S'annexa document amb es dades dels pagaments:

Unió de Pagesos (R. Clavaguera) manifesta que el sistema de pagaments implantat a Catalunya és molt més beneficiós per als agricultors que el de la resta de comunitats autònomes, tot i que el pagament es faci més tard, s'iniciï més tard, la pagesia rep la pràctica totalitat dels imports d'ajut molt abans que a la resta de CCAA, cosa que vol agrair al subdirector V. Marco. Aquest agraeix al sector que ho valori.

6. Decret 153/2019 de gestió de la fertilització i del programa d'actuació a les zones vulnerables

El cap del Servei de Sòls i Gestió Medi Ambiental i de la Producció Agrària, Jaume Boixadera, comenta que es tracta d'un decret llargament consensuat amb el sector, la motivació del qual ha estat principalment una carta d'emplaçament de la CE a Catalunya a complir amb les directives en matèria de contaminació per nitrats de les aigües subterrànies causada per l'activitat agrària, i a comprometre's a reduir-la.

En els darrers anys, la qualitat de les aigües subterrànies no ha millorat, per la qual cosa es fa necessari adoptar mesures addicionals que garanteixin la reducció de la càrrega de N. Així, aquest Decret constitueix un programa d'actuació reforçat en aquest sentit, que tractarà de corregir la contaminació de les aigües fins a un nivells correctes l'any 2027.

Les línies d'actuació bàsiques del programa reforçat es basen en millorar la gestió de les DR en origen (amb el seu tractament, si s'escau), millorar l'aplicació al sòl per assolir una fertilització orgànica d'excel·lència i garantir la traçabilitat i control de les DR per assegurar la correcta gestió de les DR.

En J. Boixadera destaca les principals novetats del nou Decret:

- ✓ El Decret obliga a actuar en tot el territori de Catalunya, i no només en zones vulnerables (ZV): fins ara, no hi havia èpoques prohibides d'aplicació de les dejeccions ramaderes (DR) en zones no vulnerables (ZNV), i ara sí.

- ✓ S'inclouen els adobs minerals, a més dels adobs orgànics, tenint en compte aspectes col·laterals de la fertilització com el risc sanitari, la pudor, etc.
- ✓ Dosi màxim d'adobatge orgànic (fems, purins, fangs, etc.) en secans semiàrids: 130 kg N/ha i any (170 kg N/ha i any en la resta de zones).
- ✓ Possibilitat d'increment en un 25 % més la dosi de N en zones d'alta productivitat (només amb adobs inorgànics i previ informe tècnic i anàlisi de sòl).
- ✓ Cal conèixer la concentració de les DR generades en funció dels animals mantinguts a les explotacions (obligació de conductímetre en cisternes de purins).
- ✓ Obligació de disposar d'un assessor en fertilització per planificar la fertilització en explotacions de més de 20 ha en secà o 10 ha en regadiu. L'obligació de disposar d'assessorament entrarà en vigor de forma gradual, en funció de si és ZV-A, ZV-B o ZNV.
- ✓ Prohibició de l'aplicació amb vano, no només per la condicionalitat, sinó per raons de reducció d'emissió d'amoníac a l'atmosfera, amb aplicació de sancions administratives definides en la llei d'orientació agrària en cas d'incompliment.
- ✓ Llibre de gestió obligatori per a totes les granges que generin més de 500 kg de n (les que tenen obligació de disposar d'un Pla de Gestió de les DR). Cal anotar unes dades mínimes de cada aplicació de fertilitzants (tipus, quantitat, data, cultiu, etc.).
- ✓ Obligació a fer, telemàticament, la declaració anual de l'origen i destinacions dels fertilitzants nitrogenats (DAN) per comprovar la correcta gestió de les DR (traçabilitat): obligació per a ramaders i agricultors de l'1 de setembre al 31 de desembre (enguany fins 21/01/2020). S'ha enviat usuari i contrasenya als titulars (a les OOC del DARP també es pot consultar).
- ✓ Prevista revisió de les ZV, que s'ampliaran en uns 40 municipis.

En J Boixadera comenta que s'ha fet un extens Pla de Comunicació, amb tot un seguit de sessions informatives i presentacions arreu del territori. **Acord 6a**

Tota la informació relativa a la fertilització i al Decret està disponible a l'Oficina de Fertilització, al portal *ruralcat*. També es poden adreçar a les oficines comarcals del DARP per ser informats o fer consultes a través del correu gdn.daam@gencatcat.

ACML (J. Guillaumet) manifesta que la limitació a 130 kg de N/ha i any es queda curta per les zones de secans àrids. J. Boixadera respon que si fan una fertilització de cobertera, que és quan es necessita més quantitat de nutrients (i no abans de la sembra) aquesta quantitat de n és suficient.

S'annexa a l'acta la presentació exposada:

7. Torn obert de paraules

La FCAC (A. Casanovas) recorda la dificultat de complir amb les exigències del Reglament de PAE pel que fa als productes destinats a l'alimentació animal, tenint en compte la mancança de matèries primeres d'origen català destinades a l'alimentació animal, per tal que sigui valorat en el Grup de Treball del logotip ecològic català.

Unió de Pagesos demana fer les reunions de la Taula durant els mesos de gener o febrer. **Acord 7a**

ACML (J. Guillaumet) demana informació al DARP per poder participar en els grups de treball del Consell Català de l'Alimentació. **Acord 7b**

Acords i demandes

Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura,
Ramaderia, Pesca i Alimentació
**Direcció General d'Agricultura
i Ramaderia**

- 1a S'aprova l'acta de la reunió anterior CH/01/2018, per unanimitat, condicionada a la redacció de l'esmena del 5è paràgraf de la pàgina 5, que efectuarà el Sr. Joan Guillaumet, president de l'Associació Catalana de Multiplicadors de Llavors (ACML). Rebut el redactat, s'incorpora l'esmena quedant de la manera següent:

“ El Sr. Guillaumet de l'Associació Catalana de Multiplicadors de Llavors (ACML) comenta que la reducció del l'aportació de nitrogen de 170 a 130 kg en els secans àrids pot comportar una penalització en la pràctica d'agricultura ecològica. En aquests supòsits la reducció comportaria un greuge productiu insalvable per a les produccions orgàniques. El Sr. Boixadera creu que realment no serà un límit i que la filosofia no és limitar la producció i esmenta la possibilitat de presentar esmenes en la propera modificació del Decret.”

- 3a JARC (LL. Viladrich) i Unió de Pagesos (R. Clavaguera) demanen al DARP que es continuï defensant l'activitat agrícola i no es tornin a repetir situacions de prohibició de la sega generalitzada, com la produïda enguany arran de l'incendi de La Torre de l'Espanyol. La DG E. Guillaumes recull la petició.
- 3b JARC (LL. Viladrich) i FCAC (A. Casanovas) demanen que es realitzi una zonificació prèvia, tenint en compte les diferents zones geogràfiques i el tipus de terreny (regadiu o secà), per tal detenir-ho en compte en els protocols d'actuació que caldria tenir estudiats i preparats. La DG E. Guillaumes recull la petició.
- 3c ASFAC (MC Soler) demana que hi hagin protocols d'actuació davant els moments de calor extrema per evitar les prohibicions de la sega. La DG E. Guillaumes recull la petició.
- 3d Unió de Pagesos (R. Clavaguera) demana que es realitzin més reunions de coordinació amb el Departament d'Interior, sobre prevenció d'incendis durant la campanya de sega i es hi traslladin les inquietuds del sector. La DG E. Guillaumes recull la petició.
- 3e JARC (LL. Viladrich) demana que en les reunions preparatòries de prevenció d'incendis durant la campanya de sega, hi hagi un representant del Cos de Bombers. La DG E. Guillaumes recull la petició.
- 3f JARC (LL. Viladrich) demana millorar el tema de la “comunicació” per tal que la imatge del sector agrícola no surti perjudicada davant els incendis. La DG E. Guillaumes recull la petició.
- 3g JARC (LL. Viladrich) demana al DARP que treballi amb el sector de fabricants de maquinària agrícola, el fet de la importància de que la maquinària surti de sèrie equipada amb extintors. La DG E. Guillaumes recull la petició.
- 6a FCAC (A. Casanovas) demana més jornades informatives sobre el nou Decret. J. Boixadera es compromet a fer-les, sota petició, sobre tot si són adreçades als tècnics.
- 7a Unió de Pagesos (R. Clavaguera) demana que les reunions de la Taula Sectorial es convoquin als mesos de gener o febrer, quan hi ha menys feina al sector dels cereals. La DG E. Guillaumes recull la petició, tot anunciant que la propera serà convocarà a inicis de 2021.
- 7b ACML (J. Guillaumet) demana informació al DARP per poder participar en els grups de treball del Consell Català de l'Alimentació. La DG E. Guillaumes es compromet a fer-li arribar les convocatòries de les properes reunions dels grups de treball a l'adreça electrònica joanguillaumet@gamil.com, per si vol participar.

Sense més temes a tractar, la directora general d'Agricultura i Ramaderia aixeca la reunió quan són les 13:15h, agraïnt a tots els assistents la seva participació.

La Secretària

Vist i plau

La coordinadora tècnica de les Taules Sectorials Agràries

La directora general